

Bezoekadres
Pieter Calandlaan 1
1065 KH Amsterdam

Gemeente Amsterdam
Stadsdeel Nieuw-West

Postbus 2003
1000 CA Amsterdam
Telefoon 14 020
Fax 020 253 6009
www.nieuwwest.amsterdam.nl

13 2012
7

Vergadering Deelraad

Datum 25 januari 2012
Reg.nr./DECOS nr.

Onderwerp Referendumverordening Nieuw-West

De deelraad Nieuw-West,

Gezien de voordracht van 25 januari 2012

Besluit

In stemmen met de opdracht aan het Dagelijks Bestuur om:

1. Vóór 25 april 2012 een referendumverordening voor Nieuw-West aan de stadsdeelraad voor te leggen;
2. Daarbij het initiatiefvoorstel van Tulpen voor Amsterdam als uitgangspunt te nemen;
3. Daarbij rekening te houden met de wensen en bedenkingen zoals die zijn geuit tijdens de oriënterende en meningsvormende bespreking van het initiatiefvoorstel op 11 januari 2012.

mevrouw K. Bolt,
griffier

de heer P.I.G. van Grol,
voorzitter

Afschrift van dit besluit aan:
– Dagelijks Bestuur

Handwritten marks or characters, possibly a signature or initials, located in the top left corner of the page.

Initiatiefvoorstel: Correctief referendum Stadsdeel Amsterdam Nieuw-West

Fractie Tulpen voor Amsterdam

Amsterdam, 30 mei 2011

Geachte raadsleden,

De afgelopen jaren is er in de drie donorstadsdelen veelvuldig gesproken over bewonersparticipatie op allerlei terreinen. Ook in de deelraad van Nieuw-West komt het onderwerp participatie vaak terug. Onderwerpen als stedelijke vernieuwing en het invoeren van betaald parkeren zorgen altijd weer voor veel reacties van bewoners. Bij de besluitvorming van belangrijke onderwerpen vonden de bewoners dikwijls dat aan hun inbreng te weinig aandacht werd geschonken. Een referendumverordening geeft hiervoor duidelijke kaders aan.

Er is op dit moment een referendumverordening uit Osdorp vigerend, maar om de volgende redenen denk ik dat een nieuwere (moderne) verordening voor Nieuw-West gewenst is:

- het houden van een referendum is een extra stimulans voor de bewoners om mee te denken en te praten over belangrijke zaken in hun stadsdeel.
- het levert ook een bijdrage aan een politieke cultuur waarin het normaal is dat vanaf de eerste fase in de beleidsvorming gecommuniceerd wordt met de bewoners.
- een referendum lokt ook een politiek debat uit buiten de raadszaal en kan een positieve invloed hebben op de betrokkenheid van bewoners.

Natuurlijk zijn er kosten verbonden aan het houden van een referendum. De VNG gaf aan dat een referendum over de Europese Grondwet gemiddeld 2,50 euro per kiesgerechtigde kostte. Wanneer een referendum tegelijk met een andere verkiezing wordt gehouden, zullen de kosten naar schatting 40 – 50 % lager liggen.

In de gemeente Amsterdam zijn in 10 jaar tijd zeven referenda gehouden. Een van deze referenda ging bijvoorbeeld over het wel of niet bebouwen van de Vrije Geer in 1995.

Ik heb de referenda verordeningen van andere stadsdelen gebruikt als basis voor onderhavig initiatiefvoorstel. Tulpen voor Amsterdam stelt voor een referendum in te voeren in stadsdeel Nieuw-West.

Het correctief referendum

De definitie – het is een volksstemming waarbij kiesgerechtigden zich op initiatief van burgers uitspreken over een te nemen besluit.

De bewoners van Nieuw-West of een van de buurten van Nieuw-West kunnen zich dan uitspreken voor of tegen een te nemen besluit van de deelraad.

Om een en ander goed te laten functioneren is een referendumverordening nodig.

Een referendum moet namelijk aan een aantal voorwaarden voldoen:

- a. het onderwerp moet gaan over een besluit dat de deelraad van plan is te nemen
- b. de initiatiefnemers zijn inwoners van het stadsdeel
- c. alleen inwoners die kiesgerechtigd zijn voor de deelraadsverkiezingen mogen hun stem uitbrengen

Natuurlijk zijn er volgens de wet ook onderwerpen waarover geen referendum gehouden kan worden.

Zoals de rechtspositionele regelingen van ambtenaren, de begroting, de rekening en de stadsdeeltarieven en belastingen .

De volledige referendumverordening + toelichting is als bijlage toegevoegd.

In hoofdstuk 1 staan de bepalingen en onderwerpen. Hoofdstuk 2 geeft het referendumproces aan. Hoofdstuk 3 gaat over organisatorische bepalingen en hoofdstuk 4 geeft de afsluitende bepalingen aan.

Mijn verzoek aan het presidium is na te gaan wanneer de discussie over een nieuwe referendumverordening voor Nieuw-West geagendeerd kan worden.

Met vriendelijke groet,

Jan Engel
Tulpen voor Amsterdam

REFERENDUMVERORDENING Amsterdam Nieuw West 2011

Hoofdstuk 1 Inleidende bepalingen

Artikel 1 Begripsbepaling

In de verordening wordt verstaan onder:

- a. raad: de deelraad van Amsterdam Nieuw West
- b. referendum: een correctieve volksstemming over een raadsbesluit;
- c. kiezer: de persoon die op grond van de Kieswet kiesgerechtigd is voor de verkiezing van de leden van de deelraad;
- d. buurt: conform de indeling naar buurtbeheergebieden;
- e. vakantieperiode: de periode gedurende welke in stadsdeel Slotervaart geen basisonderwijs wordt gegeven.

Artikel 2 Onderwerpen van een referendum

1. De raad kan op grond van een inleidend verzoek besluiten dat een referendum kan worden gehouden over een raadsbesluit.
2. Geen referendum kan worden gehouden over een raadsbesluit:
 - a. in bezwaar of beroepzaken;
 - b. met betrekking tot individuele kwesties, zoals benoemingen, ontslagen, schorsingen, schenkingen, kwijtscheldingen, en over geldelijke voorzieningen voor ambtsdragers en hun nabestaanden;
 - c. inhoudende het voor kennisgeving aannemen van nota's en rapporten;
 - d. tot het opstellen van de begroting en vaststellen van de rekening;
 - e. tot het vaststellen van stadsdeeltarieven en belastingen;
 - f. waarvan de inwerkingtreding of uitvoering niet kan worden uitgesteld vanwege de ermee gemoeide spoedeisende belangen van het stadsdeel;
 - g. waarbij het belang van het referendum niet opweegt tegen de verantwoordelijkheid van de raad voor kwetsbare groepen en hun plaats in de samenleving;
 - h. over onderwerpen waarover de raad geen uiteindelijke beslissingsbevoegdheid heeft;
 - i. dat een gehele of gedeeltelijke uitwerking is van of uitvoering geeft aan een eerder door de raad genomen besluit, waarover een referendum is gehouden of kon worden gehouden;
 - j. in het kader van deze verordening.

Hoofdstuk 2 Het referendumproces

Artikel 3 Het inleidende verzoek

1. Kiezers kunnen te kennen geven, dat zij een referendum willen laten houden over een besluit dat de raad op het punt staat te nemen.
2. Het inleidende verzoek als bedoeld in het eerste lid moet ten minste twee dagen vóór de raadsvergadering waarin het conceptraadsbesluit is geagendeerd, schriftelijk bij de voorzitter van de raad zijn gedaan.
3. Het inleidende verzoek dient vergezeld te gaan van een handtekening van elke verzoeker, met een opgave van diens naam, adres, geboortedatum en woonplaats, alsmede van een vermelding om welk te nemen raadsbesluit het gaat

Artikel 4 De beslissing op het inleidende verzoek

1. Indien 250 kiezers het in artikel 3 bedoelde inleidende verzoek hebben gedaan overeenkomstig het bepaalde in het derde lid, neemt de raad een besluit ter vaststelling, of het conceptraadsbesluit wel of niet een uitgezonderd besluit als bedoeld in artikel 2 lid 2 is. De raad neemt dit besluit nadat zij het conceptraadsbesluit heeft aangenomen of verworpen in dezelfde vergadering.
2. Indien nodig, wordt dit besluit genomen in de eerstvolgende raadsvergadering.
3. Indien de raad van oordeel is dat het conceptraadsbesluit geen uitgezonderd besluit is, wordt de uitvoering of inwerkingtreding van het omstreden besluit opgeschort.
4. De raad beslist of het conceptbesluit buurtgericht is of het conceptbesluit betrekking heeft op het gehele stadsdeel.

Artikel 5 Het definitieve verzoek

1. Binnen dertig dagen na de dag waarop de raad een besluit genomen heeft op het inleidende verzoek, kunnen kiezers een definitief verzoek tot het houden van een referendum indienen bij de voorzitter van de raad.
2. Het definitieve verzoek moet zijn ondersteund door tenminste 2000 in het stadsdeel wonende kiezers. Indien de raad besloten heeft dat het omstreden conceptbesluit een buurtgericht besluit is, volstaat een ondersteuning van tenminste 1000 kiezers die wonen in de betreffende buurt.
3. Het dagelijks bestuur toetst zo spoedig mogelijk, of het vereiste aantal kiezers binnen de gestelde termijn is bereikt, en brengt de resultaten ter openbare kennis aan de raad.

Artikel 6 De beslissing op het definitieve verzoek

1. De raad neemt tijdens zijn eerstvolgende vergadering nadat de resultaten van de toetsing van het aantal kiezers als bedoeld in artikel 5 lid 3 aan hem ter kennis zijn gebracht, een besluit over de afwijzing of toewijzing van het verzoek.
2. De raad wijst het verzoek af, indien het vereiste aantal kiezers dat het definitieve verzoek ondersteunt, binnen de in deze verordening aangegeven termijn niet is bereikt.
3. Indien de raad het verzoek afwijst, kan het omstreden besluit zonder verdere besluitvorming door het dagelijks bestuur worden uitgevoerd of inwerking treden. Indien de raad het verzoek toewijst, blijft de opschorting als bedoeld in artikel 4 lid 3 van toepassing, totdat de raad een besluit heeft genomen naar aanleiding van de uitslag van het referendum.

Artikel 7 Het raadsbesluit over het referendum

1. De raad beslist uiterlijk tijdens de eerstvolgende vergadering na toewijzing van het definitieve verzoek, over:
 - a. welk besluit een referendum wordt gehouden;
 - b. de vraagstelling;
 - c. de datum van het referendum;
 - d. een budget voor het referendum als bedoeld in artikel 11 lid 1 van deze verordening;
 - e. eventuele subsidieregels als bedoeld in artikel 11 lid 2 van deze verordening.
2. Het referendum vindt plaats uiterlijk binnen vier maanden nadat de raad ingestemd heeft met het definitieve verzoek.
3. Indien het tijdstip van het referendum zou vallen binnen zes maanden vóór het tijdstip van een algemene verkiezing, wordt in afwijking van het eerste lid het referendum op de datum van de verkiezingen gehouden.

Artikel 8 De stemming

1. Stemgerechtigd bij een stadsdeelgericht referendum is degene die op de drieënveertigste dag vóór de dag van het referendum kiesgerechtigd is voor de verkiezing van de leden van de raad volgens de criteria die gehanteerd zijn bij de laatstgehouden deelraadsverkiezingen. Voor een buurtgericht referendum geldt de aanvullende voorwaarde dat degene tevens is ingeschreven in de buurt waarop het besluit zich richt.
2. De uitslag van de stemming wordt berekend op basis van de gewone meerderheid van het totaal uitgebrachte aantal geldige stemmen.

Artikel 9 De beslissing na de uitslag van het referendum

1. De raad neemt uiterlijk binnen een maand na de datum van het referendum het besluit om het omstreden raadsbesluit te handhaven of niet.
2. Indien de raad besluit het omstreden raadsbesluit te handhaven, kan het omstreden besluit zonder verdere besluitvorming worden uitgevoerd of inwerking treden.

Hoofdstuk 3 Organisatorische bepalingen

Artikel 10 Referendumkamer

1. Er is een referendumkamer.
2. De kamer bestaat uit drie leden, die geen deel uitmaken van en niet werkzaam zijn bij of onder verantwoordelijkheid van stadsdeel Amsterdam Nieuw West
3. De referendumkamer heeft de volgende taken:
 - a. toezicht houden op het verloop van de referendumprocedure;

- b. gevraagd en ongevraagd adviseren aan het dagelijkse bestuur en de deelraad over de toepassing van de referendumverordening;
 - c. adviseren over de vraagstelling van het referendum;
 - d. het toetsen van het door het stadsdeel te gebruiken voorlichtingsmateriaal over de procedure van het referendum;
 - e. het behandelen van en adviseren over klachten over de referendumprocedure;
4. De raad benoemt de leden van de referendumkamer en stelt een reglement vast ten aanzien van de werkwijze van de referendumkamer.
5. De referendumkamer wordt ondersteund door een ambtelijke secretaris. Het dagelijkse bestuur wijst een ambtenaar aan als secretaris van de referendumkamer.

Artikel 11 Subsidie

1. De raad stelt een budget vast voor het referendum, daaronder begrepen de voorlichting en de organisatie, evenals een budget voor de campagne.
2. De raad kan nadere regels vaststellen voor de voorwaarden waaraan moet worden voldaan om in aanmerking te komen voor een subsidie binnen het budget van de campagne.

Artikel 12 Termijnen

1. Op de termijnen in deze verordening is de Algemene Termijnenwet van toepassing.
2. Indien de termijnen van deze verordening vallen binnen de vakantieperiode, kan de raad de termijnen verlengen met ten hoogste zes weken.

Artikel 13 Kieswet van overeenkomstige toepassing

De bepalingen van de Kieswet zijn zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing, uitgezonderd het bepaalde in hoofdstuk Z van die wet, en wordt in art. O1 van die wet voor "op de tweede dag" gelezen: bij voorkeur op de derde dag, doch uiterlijk op de vijfde dag, de zondag, zaterdag en algemeen erkende feestdagen niet meegerekend.

Hoofdstuk 4 Afsluitende bepalingen

Artikel 14 Strafbepaling

Met hechtenis van ten hoogste twee maanden of een geldboete van de eerste categorie wordt bestraft hij die bij de stemming:

- a. stembiljetten of volmachtbewijzen namaakt of vervalst met het oogmerk deze als echt en onvervalst te gebruiken of door anderen te doen gebruiken;
- b. stembiljetten of volmachtbewijzen die hijzelf heeft nagemaakt of vervalst of waarvan de valsheid of vervalsing hem, toen hij deze ontving, bekend was, opzettelijk als echt en onvervalst gebruikt of door anderen doet gebruiken dan wel deze met het oogmerk om deze als echt en onvervalst te gebruiken of door anderen te doen gebruiken, in voorraad heeft met het oogmerk deze wederrechtelijk te gebruiken of door anderen te doen gebruiken;
- c. als gemachtigde stemt voor een persoon, wetende dat deze is overleden.

Artikel 15 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als de Referendumverordening Amsterdam Nieuw West

Artikel 16 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt de dag na bekendmaking in werking.

Toelichting

Algemeen

De afgelopen jaren hebben we zeer regelmatig gesproken over bewonersparticipatie op allerlei terreinen.

Het houden van een referendum kan een extra stimulans zijn voor de bewoners om deel te nemen aan allerlei zaken in hun stadsdeel.

De bewoners van Nieuw West kunnen zich uitspreken voor of tegen een besluit van de deelraad. In de conceptverordening is uitgegaan van de indeling naar buurtbeheergebieden.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Een referendum in stadsdeel Nieuw West kan plaatsvinden op basis van een initiatief van inwoners van het stadsdeel. Het betreft een zgn. correctief referendum. Dat wil zeggen dat de deelraad eerst een besluit neemt, welk besluit vervolgens inzet kan worden van een referendum. De uitslag hiervan is niet bindend. Door dit te bepalen kan er geen onduidelijkheid bestaan over het type referendum waarover in deze verordening wordt gesproken.

In de vakantieperiode kunnen procedurele zaken in de knel komen. Raadsleden zijn bijvoorbeeld afwezig, zodat het democratisch proces in de knel komt. Bewoners en ambtenaren hebben vaak ook in deze periode een verlaagde aanwezigheid, zodat de voorbereiding voor het referendum schade kan worden toegebracht. Vandaar dat de vakantieperiode is gedefinieerd. Deze vakanties komen overeen met de recesperiode van de deelraad.

Artikel 2

In dit artikel is opgenomen dat het initiatief voor een referendum niet bij de deelraad ligt. Er zal een inleidend verzoek moeten worden ingediend. Een referendum kan alleen betrekking hebben op een raadsbesluit, niet over een besluit van het dagelijkse bestuur.

Er is een limitatieve opsomming gegeven van een aantal besluiten waartegen geen referendum mogelijk is. Bij die uitzonderingen is een zorgvuldige afweging gemaakt om te voorkomen dat het referendum als participatie-instrument wordt uitgehold. De meeste uitzonderingen spreken voor zich. Een aantal ervan worden hierna toegelicht:

- Er kunnen zich situaties voordoen waarin de belangen van het stadsdeel onevenredig worden geschaad als er een referendum over dat besluit kan worden gehouden. Een referendumprocedure kan een flink aantal maanden duren, terwijl er besluiten kunnen zijn die het niet mogelijk maken om een zolang periode geen duidelijkheid te hebben over het standpunt van de deelraad. Een voorbeeld is het verstrijken van een fatale termijn voor het verkrijgen van een rijkssubsidie. In dat geval biedt de referendumverordening de mogelijkheid van een belangenafweging, waarbij het belang van het stadsdeel afgewogen wordt tegen de mogelijkheid van een referendum.
- Het is niet de bedoeling dat over hetzelfde onderwerp meerdere keren een referendumprocedure wordt gehouden. Het is ook van belang dat in een zo vroeg mogelijk stadium een referendum wordt gehouden. Daarom is in het artikel bepaald dat er geen referendum wordt gehouden als daarover al eerder een inleidend verzoek had kunnen worden ingediend, of als het eerdere raadsbesluit al wordt uitgevoerd.

Artikel 3

Dit artikel benadrukt dat het initiatief voor een referendum bij de kiezers vandaan dient te komen. Het moet gaan over een nog door de deelraad te nemen besluit. Verder is een aantal verplichtingen opgenomen dat logisch is om steun te betuigen. Daartoe speciaal bevoegde ambtenaren van het stadsdeel beoordelen of de kiezers voldoen aan de gestelde voorwaarden. Dit gebeurt onder verantwoordelijkheid van het dagelijkse bestuur.

Artikel 4

Het artikel heeft betrekking op de vaststelling door de deelraad of het gaat om een besluit waartegen een referendum mogelijk is, en of het gaat om een stadsdeelbrede aangelegenheid of een buurt. Een

beslissing hierover is relevant omdat het gevolgen heeft voor de steun die nodig is in de verdere referendumprocedure.

Artikel 5

Een inleidend verzoek wordt gevolgd door een definitief verzoek. Een geringe steun was voldoende om het onderwerp onder de aandacht van de deelraad te brengen en de eerste stappen te zetten. Pas als er een behoorlijke steun is voor een referendum, is het logisch om de vervolgstap te zetten. Kiezers die aan de voorwaarden voor het inleidende verzoek voldeden en deze hebben gesteund, tellen mee voor het definitieve verzoek. Indien het gaat om een buurtgericht besluit, geldt als aanvullende voorwaarde dat deze kiezers in de betreffende buurt woonachtig zijn. Daartoe speciaal bevoegde ambtenaren van het stadsdeel beoordelen net als bij het inleidende verzoek of de kiezers voldoen aan de gestelde voorwaarden. Dit gebeurt onder verantwoordelijkheid van het dagelijkse bestuur.

Artikel 6

De raad neemt zo snel mogelijk een besluit over het definitieve verzoek. Dan wordt dus duidelijk of er een referendum zal worden georganiseerd of niet. De afwijzingsgrond staat limitatief opgenomen in het artikel.

Artikel 7

In dit artikel staat een aantal essentiële onderwerpen genoemd, waarover de raad een besluit zal moeten nemen. Aansluiting bij algemene verkiezingen als het niet te lang voor de verkiezingen is, is ingegeven in verband met de organisatorische inspanning en de te verwachten hogere opkomst.

Artikel 8

Hierbij is aangesloten bij de Kieswet. Verder spreekt deze bepaling voor zich.

Artikel 9

Naar aanleiding van de uitslag van het referendum, zal de raad een besluit moeten nemen. De raad is niet gebonden aan de uitslag van het referendum. Dat is namelijk in strijd met de Gemeentewet en de Grondwet.

Artikel 10

De raad en het dagelijks bestuur kunnen ieder voor zich op grond van artikel 84 van de Gemeentewet een commissie instellen. De Gemeentewet biedt ook de mogelijkheid dat een commissie beide bestuursorganen adviseert. De referendumkamer adviseert zowel de raad als het dagelijkse bestuur. Dat betekent dat beide bestuursorganen een formeel besluit moeten nemen tot het instellen van een referendumkamer.

De leden van de referendumkamer dienen deskundig te zijn op het terrein van referenda. Gedacht kan worden aan een deskundige jurist, een griffier en een lid van een andere referendumkamer. Allen met ervaring in referenda. De referendumkamer zal alleen actief zijn bij een referendumprocedure. Een ambtelijke secretaris zal niet betrokken zijn bij andere werkzaamheden van het referendum. Op die manier wordt de onafhankelijkheid van de referendumkamer onderstreept.

Ter verduidelijking wordt aangegeven dat de referendumkamer geen klachten in behandeling neemt die betrekking hebben op de stemming zelf. Dergelijke klachten worden afgehandeld conform artikel J 35 Kieswet.

Artikel 11

Een referendum is een lege dop als er geen campagne wordt gevoerd, en geen informatie wordt gegeven. Een subsidie voor voorstanders en tegenstanders is hiervan een onderdeel. Een deel van het budget is bedoeld voor het dagelijks bestuur. Dat organiseert het referendum hiervan. Onderdeel hiervan is opkomstbevordering.

Artikel 12

Een vakantieperiode is toegevoegd. Zie de toelichting bij artikel 1. Verder spreekt het artikel voor zich.

Artikel 13

Dit artikel spreekt voor zich. Aansluiting is gezocht bij de formulering van de Kieswet. De opgelegde strafbepaling is lager dan in de Kieswet, maar naar de mening van het stadsdeelbestuur hoog genoeg om misbruik tegen te gaan.

Artikel 14 en 15

Deze artikelen spreken voor zich.

V : iedereen
T : niemand

aangenomen

A 14.1

Amendement referendum verordening Nieuw-West

De stadsdeelraad Nieuw-West in vergadering bijeen d.d. 25 januari 2012

Kennis genomen hebbende van de voordracht referendum verordening Nieuw-West

Van mening zijnde dat:

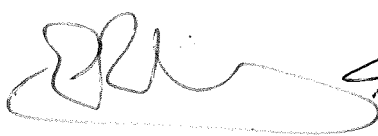
- Niet alleen de opmerkingen in de oriënterende fase, maar ook de opmerkingen in de meningsvormende bespreking dienen te worden meegenomen in de uitwerking van het initiatiefvoorstel

Besluit

het besluit referendum verordening Nieuw-West als volgt aan te passen:

- Bij 3 na het woord oriënterende in te voegen "*en meningsvormende*".

en gaat over tot de orde van de dag,

Pvda
Edward Vos

Tulpen voor Amsterdam
Jan Engel

